

Przeniesienie zezwolenia na emisję we wspólnotowym systemie handlu emisjami

Autor: Michał Głowacki radca prawny

Oczywistym jest, iż w warunkach zwykłego obrotu gospodarczego instalacja objęta wspólnotowym systemem handlu uprawnieniami do emisji może zostać zbyta – przykładowo jako zorganizowana część przedsiębiorstwa (lub całe przedsiębiorstwo). Powstaje pytanie, co w takiej sytuacji dzieje się z zezwoleniem na emisję i jaki jest pod tym względem status nabywcy takiej instalacji.

Zgodnie z aktualnie obowiązującą ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r. o handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz.U. Nr 281, poz. 2784) prowadzący instalację objętą systemem jest obowiązany do uzyskania zezwolenia.

Zezwolenie na emisję – regulacja ogólna

W definicjach ustawowych zezwolenie zdefiniowano jako *„decyzję właściwego organu, upoważniającą prowadzącego instalację do uczestnictwa we wspólnotowym systemie handlu uprawnieniami do emisji lub w krajowym systemie handlu uprawnieniami do emisji, w której mogą być także przyznawane uprawnienia.”*

Definicja ta nie ulega zmianie w projekcie nowej ustawy o wspólnotowym systemie handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych (wersja z 23.06.2008 r.), z jedną korektą o charakterze wyłącznie legislacyjnym (w związku z przesądzoną już sprawą regulacyjnego rozdzielenia wspólnotowego systemu handlu emisjami od systemu krajowego, brak w nowej definicji odwołania do *„krajowego systemu handlu uprawnieniami do emisji”*).

Aktualna ustawa przewiduje, iż zezwolenie wydaje organ właściwy do wydania pozwolenia zintegrowanego lub pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, o których mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska. Zezwolenie wydaje się na okres 10 lat. W zezwoleniu określa się:

- 1) substancje objęte systemem;
- 2) rodzaj instalacji objętych systemem;
- 3) wymagania w zakresie monitorowania wielkości emisji;
- 4) wymagania dotyczące rocznych raportów.

Natomiast dla instalacji nowych lub instalacji, w których dokonano zmiany, w zezwoleniu określa się także:

- 1) liczbę przyznaných uprawnień do emisji na czas do końca okresu rozliczeniowego, po uzyskaniu opinii Krajowego Administratora;
- 2) wysokość opłaty za przyznanie uprawnień do emisji oraz termin jej wniesienia.

Aktualna ustawa - w przypadku zbycia instalacji „przejęcie praw i obowiązków”

W zakresie warunków przeniesienia zezwolenia na emisję aktualna ustawa w art. 38 stanowi jedynie, iż w przypadku nabycia tytułu prawnego do instalacji objętej systemem nabywca:

- 1) przejmuje prawa i obowiązki wynikające z zezwolenia oraz przyznane dla tej instalacji uprawnienia do emisji;
- 2) jest obowiązany do zgłoszenia nabycia tytułu prawnego do instalacji do Krajowego Rejestru w ciągu 30 dni od dnia zawarcia umowy, na mocy której został nabyty tytuł prawny do instalacji.

Zatem aktualnie obowiązująca ustawa – mimo, iż bardzo lakoniczna w tym względzie – przyjmuje rozwiązanie „*przejęcia praw i obowiązków wynikających z zezwolenia*”. Aczkolwiek aktualne przepisy zakładają w tym zakresie pewien automatyzm przejścia zezwolenia ze zbywcy na nabywcę instalacji, to jednak nie precyzują szczegółowej procedury jego aktualizacji.

Zmiana danych w Krajowym Rejestrze Uprawnień

Pewne wskazówki pomocne przy załatwieniu formalności związanych z aktualizacją danych w Krajowym Rejestrze Uprawnień zostały natomiast wskazane w Komunikacie nr 8 z dnia 11 stycznia 2007 r. Krajowego Administratora Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji. W cyt. komunikacie Krajowy Administrator poinformował, że w związku z przejęciem prawa własności do instalacji objętej systemem należy przedstawić następujące dokumenty:

- 1) wniosek o zmianę danych uczestnika, i zmianę danych rachunku dla w/w instalacji;
- 2) kopię aktualnego dokumentu rejestrowego (np. wyciąg z KRS) potwierdzoną za zgodność z oryginałem;
- 3) kopię dokumentów tożsamości potwierdzoną za zgodność z oryginałem;
- 4) zaktualizowane kopie decyzji zezwolenia na udział w systemie;
- 5) odpisy aktów notarialnych o nabyciu praw do przejmowanych instalacji;
- 6) oświadczenie o dyspozycji poprzedniego właściciela odnośnie uprawnień znajdujących się na rachunku instalacji;
- 7) oświadczenie o zakresie odpowiedzialności obu stron umowy w związku z koniecznością rozliczenia instalacji w roku, w którym nastąpiła zmiana prowadzącego instalację (poświadczone przez zbywcę i nabywcę).

W przypadku złożenia wszystkich wymienionych wyżej dokumentów Krajowy Administrator zobowiązał się do dokonania zmian w Krajowym Rejestrze Uprawnień związanych ze zmianą operatora.

Projekt nowej ustawy – odpowiedzialność solidarna

Nieco bardziej rozbudowane zapisy w tym zakresie projektowane są w nowej ustawie o wspólnotowym systemie handlu uprawnieniami do emisji do powietrza gazów cieplarnianych. Podobnie jak w aktualnych przepisach, stosownie do art. 29 projektowanej regulacji w przypadku nabycia tytułu prawnego do instalacji objętej systemem nabywca przejmuje przyznane dla tej instalacji uprawnienia do emisji.

Termin, w którym prowadzący instalację jest obowiązany do zgłoszenia nabycia tytułu prawnego do instalacji do Krajowego Administratora w projektowanych przepisach został skrócony z 30 do 14 dni od dnia zawarcia umowy, na mocy której został nabyty tytuł prawny do instalacji.

Nabywca i zbywca tytułu prawnego do instalacji objętej systemem są solidarnie odpowiedzialni za rozliczenie przyznaných uprawnień do emisji od dnia 1 stycznia roku, w którym nastąpiło nabycie tytułu prawnego do instalacji do dnia nabycia.

Projektowane jest zatem uregulowanie ustawowe w zakresie, do którego odnosił się w aktualnym stanie prawnym jedynie wymóg zawarty w ww. komunikacie Krajowego Administratora - złożenia przez zbywcę i nabywcę instalacji „oświadczenia o zakresie odpowiedzialności obu stron umowy w związku z koniecznością rozliczenia instalacji w roku, w którym nastąpiła zmiana prowadzącego instalację”. Ustawodawca najwidoczniej przyjął, iż z punktu widzenia organu, pozostawienie stronom swobody w zakresie ustaleń co do podziału zobowiązania do rozliczenia uprawnień do emisji w roku, w którym nastąpiła zmiana prowadzącego instalację, nie jest wystarczające. Niewątpliwie przyjęcie w tym zakresie odpowiedzialności solidarnej daje – z punktu widzenia organu - największą gwarancję prawidłowego rozliczenia uprawnień.

Zgodnie z projektem nowej ustawy organ właściwy do wydania zezwolenia jest obowiązany za zgodą prowadzącego instalację, na rzecz którego zezwolenie zostało wydane, do przeniesienia tego zezwolenia na rzecz nabywcy instalacji, jeżeli wyrazi zgodę na przyjęcie wszystkich warunków określonych w zezwoleniu.

W stosunku zatem do dotychczasowego rozwiązania automatycznego „przejęcia praw i obowiązków wynikających z zezwolenia” projekt nowej ustawy przewiduje tryb, który będzie obejmował:

- 1) wyrażenie zgody przez dotychczasowego uprawnionego na przeniesienie zezwolenia,
- 2) wyrażenie zgody przez nabywcę instalacji na wszystkie warunki określone w zezwoleniu;
- 3) „przeniesienie” zezwolenia przez organ administracyjny ze zbywcy na nabywcę instalacji (zapewne uchylenie dotychczasowego zezwolenia i jego ponowne wydanie na rzecz nabywcy instalacji).

Projektowane w nowej ustawie zmiany i uzupełnienia dotychczasowej lakonicznej regulacji dotyczącej przeniesienia pozwolenia na emisję należy ocenić pozytywnie. Można dodać, iż tego typu przepisy w innych krajach Unii Europejskiej – oparte przecież o tę samą podstawę w Dyrektywie 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie oraz zmieniającej dyrektywę Rady 96/61/WE (artykuły 4 – 6) - są jeszcze bardziej rozbudowane.

Jak to uregulowano w Wielkiej Brytanii

Przykładowo, regulująca analogiczny zakres odniesienia, obowiązująca w Wielkiej Brytanii The Greenhouse Gas Emissions Trading Scheme Regulations 2005 przewiduje, iż operator instalacji oraz podmiot zamierzający nabyć instalację składają do regulatora wspólny wniosek.

W ustawie brytyjskiej zapisano *expressis verbis*, iż zezwolenie nie może zostać przeniesione, jeżeli nabywca nie daje gwarancji, iż instalacja będzie prowadzona w sposób

zapewniający spełnienie wymagań w zakresie koniecznego monitoringu oraz raportowania (w polskiej obowiązującej ustawie jak i w projekcie brak takiego zastrzeżenia).

W ustawie brytyjskiej wyraźnie wskazano, iż organ przenoszący zezwolenie może wezwać proponowanego nabywcę zezwolenia do przedłożenia wszelkich informacji niezbędnych dla rozpatrzenia wniosku.

Uwzględniono ponadto sytuacje szczególne np., gdy przeniesieniu podlega jedynie część zezwolenia („*partial transfer*”). Wskazano także, iż gdy instalacja wchodzi w skład grupy (pool), wnioskodawca powinien określić, czy po przeniesieniu zezwolenia będzie to kontynuowane.

I jeszcze może i drobna kwestia lecz w pewnym stopniu znamienna w kontekście tak popularnego w Polsce w ostatnim czasie nurtu „upraszczania procedur” i „likwidacji barier biurokratycznych”. W Wielkiej Brytanii to regulator zawiadamia operatora rejestru o przeniesieniu pozwolenia na emisję – a nie prowadzący instalację. Niby szczegół a jednak świadczy, iż w porównaniu z Polską, w Wielkiej Brytanii tradycja odbiurokratyzowania gospodarki bardziej ugruntowana.